

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Naboru, Novemestu itd.

Oglaševanje in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. svečer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne osira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijski list „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 652.841.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti).

Potopljene ruske ladje v Port Arturu.

LONDON 19. »Daily Telegraph« poroča iz Tokija od 18. t. m.: Kakor sliši, odijo na japonski admirali, da je možno zopet dvigniti in popraviti ruske ladje: »Perzavjet«, »Palada«, »Retvizan«, »Pobjeda« in »Bajan«, ki so v portarturskem pristanišču potopljene. Tozadevne troške cenijo na 150.000 funtov šterl.

Kakor so včeraj preko Šangaja sporočili »Standard«, je »Palada« že dvignjena.

Vladivostok.

WASHINGTON 19. Amerikanski konzularni agent Greener v Vladivostoku je smukaj brzobjavil, da so bili vsi inozemski konzularni agenti pozvani, naj zapuste trdnjavo ter da jim je dovoljeno, da se s sejo nastaniti v mestih (bomarske pokrajine). Tukaj pravijo, da so bile v Port Arturu pred obleganjem izdane enake odredbe.

Admiral Roždestvenski.

PARIZ 19. Iz Petrograda poročajo, da je bil admiral Roždestvenski že ob svojem odhodu iz Libave bolan na živcih, na potovanju je pa baje obolen za unetjem ledvic. »Petit Parisien« poroča esč glasom nekih govoric, da so v Nisibé hoteli Roždestvenskega zastrupiti, kar se sicer ni posrečilo, vendar so mu ostale resne posledice v trebuhu.

Ruski parniki s premogom.

SAIGON 19. (»Agence Havas«). 43 parnikov s premogom, večnoma ruskih in nemških, je usidranih pred Nhubasom pod strogim nadzorstvom ene francoske topničarke, približno 20 drugih parnikov s premogom je usidranih pa pred predgrajem St. Jacques, nadzoruje jih francoski križar »D'Assas«; le en ruski parnik, imenom »Kijev« je v saigonskem pristanišču. Od admiral Roždestvenskega ni pričakovati nabene direktne poročila, iz zemlji poročila, ki bi v slučaju spopada v vseh otokih Pescadores, zamoglo dospeti po ovinkih.

Dogodki na Ruskem.

VARŠAVA 19. (Reuterjev biro). Ko se je neki delavec skušal odtegniti opazovanju dveh detektivov ter se je v Modowli ulici na tlaku izpodtaknil, je eksplodirala bomba v njegovem žepu, vsled česar je bil ubit en, obo detektiva in en človek, ki je šel mimo. Menijo, da je bila bomba namenjena generalu nemu guvernerju Maksimoviču, ki se je v oni čas imel vrniti iz stolnice, kjer se je povzdom carjevega rojstnega dne vrnila služba bežja.

PETROGRAD 19. Mrtvo parnikov, ki posredujejo promet na Nevi, in parnikov,

ki plujejo po mestnih kanalih, je pričelo štrajkat.

Ogrska kriza.

BUDIMPEŠTA 19. (Ogr. biro) Državni finančni minister baron Burian je imel danes predpoludne s posl. Fr. Košutom dvehurni razgovor. Po razgovoru je Košut izjavil, da se ne more o pogajanjih meritno izjaviti; le toliko zamore reči, da povabi na razgovor za jutri popoldne z ozirom na današnje razprave z baronom Barianom vodilci odbor združene opozicije.

BUDIMPEŠTA 19. (Ogr. biro) Baron Burian je oddal danes pri poslancih grofu Evgenu Zobyju, Juliju Szegyu, Kolumanu Taelju, Gabrielu Ugronu in Vaszonyju svojo vizitko. Posl. Polony je obiskal finančnega ministra.

Brzobjavne vesti.

Češki deželni zbor.

PRAGA 19. Danes se je v pisarni visokega deželnega maršala kneza Lotkova vršilo posvetovanje načelnikov klubov, da določijo dnevni red prihodnje seje deželnega zbora.

PRAGA 19. Na današnjem posvetovanju vseh klubovih načelnikov deželnih strank, so se vsi načelniki izjavili za rešitev proračunskega provizorija, predloga glede olajšanja bede in za več manjših gospodarskih predlogov.

Grška zbornica.

ATENE 19. Na današnji seji zbornice je bil predložen proračun. Dohodki so proračunjeni na 119 milijonov, stroški pa na 126 milijonov drahem (drahma = 96 stot.) Tekom razprave je zbornica sklenila naročiti 30.000 Mannlicherjevih pišk.

Naše mnenje o Rusiji.

Odgovor, kogar tiče.

II.

Kar se dostaja ruske revolucije, so nam zdi, da živi belj v željah tistih ljudi, katerim leži bolj na srcu pet milijonov ruskih Židov, nego pa pravi ruski narod. Ti Židje so poleg prirojenega jim sovraštva do Slovanstva pravi vzrok in vodilna misel vsem jeremijadem o Rusiji, ki nam jih ponujajo pod različnimi naslovi in z variranimi napeti tvrdke raznovrstnih imen. Poleg strehu pred levom, ki se ni mrtve, so ti, ki skrivajo pod tisto vseobsežno krinko socialne humanitete, ki delajo Rusiji sovražno javno mnenje v evropskem časopisju, Ti, Židje so, ki jim v »osvojenju« pokajo bombe, a na srečo brez trajne škode za Rusijo. In zopet ti so, ki sporočajo raznovrstnih demagogov in nihilističnih fantastov vodijo neurene kolone ruskega delavstva — brez upa zmagati pred kozuške bajonete. In skoro, da se nam

črni vrag Gorjanski dviga in hiti do Laekove zastave. Mišlja, da ga nosijo Vile, ali nosil ga je vrag.

Visoko se mu je vil buzdovan po zraku. Sedaj, sedaj, ch sedaj! — — — Buzdovan je zamahnil, pal na neureno mesto, na čelo junaško — — — Laeko je klonil v prah, krasna glava mu je bila razklana, povsod se je kraljevi prapor, ki je stal nad vojsko kakor božji prst. Gospod! Gospod! je vskričnil križar, udaril se s pestjo ob čelo in velike kaplje so mu zasvetile na sivih trepalnicah. Starce je obnemel, povesil glavo. Vse je bilo tiho v sobi, čuti je bilo le tiho ječanje Angelijino, ki je stiskala pesti pred oči, da bi udušila naval solza. Hip potem je križar potresel glavo in nadaljeval bolj tiho.

— Sedaj ni bilo več nade. Če si sokolu prelo sree, klonejo mu tudi peroti. Niso nas aicer gonili kakor zajce, ali trbalo se je umakniti v varneje zavetje. Mnogo naših so zajeli, mnogo jih je poginilo, ali bilo je tudi malopridnežev, ki to ubežali brez sledi, vrgli

to ne vidi nič čudno; saj imamo povsod demagogov in ljudi, ki se igrajo z bombami. Teda ruski mušik? On spi še spanje pravičnega. Malomešani? O teh pravi Gorki, da si žele nečesa, a da ne vedo še pravzaprav — česa! Toda revolucije gotovo ne. A razumništvo? Iz večine sanja o večji svobodi in boljši prihodnosti ruskega naroda. O tej sanjamo tudi mi, želeči, da bi mu čim prej prisijalo več luči, da bi se dvignil na višo stopinjo omike in prosvete, do boljše socialnega blegostanja, do širše politične svobode, v kateri bi oživele vse tiste silne, deslej še mrtve duševne energije, ki naj bi prekrasile zastarela politična ideja zapadnih narodov v istotako kakor je ruska literatura prerodila zapadno. Toda vse to ne z umori, ne z bombami, ne z revolucijo. Zgodovina pravi, da ta pot nasilja ne vodi do zdravih razmer. Ampak z naravnim razvijanjem, s prikladnimi reformami, brez nemožne vznemirjenosti! Dobro delo zahteva časa! In tako delajo poklicani činitelji, katerim je ruski narod na srcu in ki poznajo njegove potrebe. Res je sicer, da je postal del ruskega razumništva — a intelični ljudje so vsi več ali manj nervozni — malo nervozni, ker so ta proces vrši manj hitro, nego si žele iz ljubezni do svoje domovine. A čisto gotovo zopet, da je le pičlo število pravih Rusov — med temi po največ dijakov, ki so mladi in zbog svoje nezkušenosti nepoklicani v narodovo vodstvo, — pričelo s prekucstvom. Kje je torej revolucija? Žalja škodoželjnih je njena mati, hčere — še ni!!

In s tega vidika se nam zdijo vse trde o »carizmu«, »avtokratizmu«, »birokratizmu«, »revoluciji«, o »kntu« in »kozakih«, podobne bombam, ki jih izvesti ljudje z namenom, da grdijo Rusijo, mečejo med čitajče občinstvo, ki ne pozna Rusije in je zatavaljivo predponirano, da vsprejema za suho zlato vsaki — pleh!

Nam pa se nadalje zdi, da je ob danih razmerah za Rusijo stokrat boljši dober avtokratizem, nego pa slab parlamentarizem. Dajmo pa, da bi ruski car izgubil vsa logika in bi dovolil svojemu narodu najsvobodnejšo ustavo s slično in enako volilno pravico — a da bi izvolil v Rusiji živečo izvoljeno ljudstvo! Hala! To bi kričali: vrag naj bi vzel tako ustavo! Enakopravnost Židov pa je težko vprašanje, a gotovo najtežje za tiste, ki ljubijo ruski narod. Kajti, če jih že nemški narod in mase drugih narodov prenašajo tako težko, čeprav jih imajo le majhno število: kako naj bi jih prenašal ruski mušik, ki jim ni še o daleč dorasel v kupčjskih, še manj pa v političnih finсах? In treba vedeti, da tu jih je pet milijonov!

Mi smo torej caristi, v kolikor smo prepričani, da carizem ni največje zlo za ruski narod. Z druge strani bi bilo pač najno, da se umikne birokratiška prepotenost

ščit in kopje od sebe. Blo nas je mnogo manje. Tedaj je rekel Ivanšč: »Daca, krenimo proti Cerniku. Poznam tam vsaki kot, vaako pot, saj je tam moje vdanje. Vem, kje se treba ograditi, pak na desno ti stoji požehka gora, na levo Siva in Bosna, ako nam ne pomore sreče. Živega me ne bodo imeli krvniki, ali pokale bodo njegove kosti pod mojo roko. V Cerniku bo, to vem, tudi svež h ljudi. Vsi smo rekli, da tako budi, ali niso rekli tega Bošnjaci. Niso plešljivi, ali krvniki Gorjanski je povesil vse Bošnjake, ki jih je dosegla njegova pest. To je zver, ni vojak, so rekli oni in več njih je zapustilo našo zastavo in se povrnilo preko Save. Odišli smo. Zaostna pot je bila. Gorjanski nam je bil za petami. Kdor naš h je bil bolan in je zaostal, je izgubil glavo. Tako bijoči so, dospeli smo do Cernika. Ali prej, nego smo se oddahnili, se je razvel boj iznova. Gladni, žejni, izmučeni, potegnili smo meč, naperili kopje. Blo je, kakor da se je vrag sesul na naš sovražnik. Vsi smo pozverinili, vsakemu je obne-

dobrim in pravičnim, strogo izvrševanim zakonom. Ali to v Rusiji in — drugod!

Morda so strune našega čutstvovanja za Rusijo nekako na visok glas ubrane. Ali to odgovarja bratalemu čutstvu; povrhu pa soglašja z ekstazo besnega sovraštva, v kateri se zvijajo — neštevilni nasprotniki.

V to smo se oglašili, da pokažemo glasilist ital. socialistov, da nikakor nismo v protislovju samimi seboj in da se nam ne treba sramovati svojih čutstev.

Vidi se mu, da ga je naša obsodba one demonstracije zadela v živo in da brblja dalje le zato, da ostaja dosleden.

Radi tega se ni prerekati. Iz vsega pa sledi, da je to pot »Lavoratore« na jako nesrečen način in ob jako nesrečni priliki nastopil kakor branitelj njih, ki smo jih mi prijeli in ki bi jih ravno on — kakor socialno-demokratiško glasilo — ne smel braniti.

Saj smo videli na lastne oči, da je bila italijanska buržoazija, ki se je strastno aktivno udeležila demonstracije v gledališču »Verdi«, in to neizvzemši tistega »nežnega« spola, ki toli intenzivno čuti za ruske trpine, da se je na predstavljanju žalostnih prizorov v delu Maksima Gorkega očitno neizmerno — dolgočasilo!!

Naroden socialist.

Rusko-japonska vojna.

TRST, dne 19. maja 1905.

O sestavi IV. eskadre, ki ima skoro oditi iz Kronstadta, prinašajo listi nastopne podatke: IV. eskadro sestavljajo ladje: bojna ladja »Slava«, 1 ladja-sestra, praporna ladja Roždestvenskega »Knjaz Suvarov«, bojna ladja »Imperator Aleksander II.«, oklopni križar »Pamjat Azova«, oklopni križar »Admiral Kornilov«, torpedni križar »Abrek«, 15 brzih modernih torpedovk in 12 brezoklopnih oboroženih pomožnih križarjev. Ta eskadra je sestavljena iz raznih tipov in povprečna maksimalna brzina teh ladij iznaša 16 do 17 morskih milj na uro. Ni pa misliti na to, da bi — tako pravi neki strokovnjak v »Neue Freie Presse« — admiral Roždestvenski hotel in mogel čakati na prihod tega brodovja. Če bi pa vendar IV. eskadra še pravočasno prišla na bojišče, zadobil bi Roždestvenski po pridruženju »Slave« na bojni vrednosti velikih modernih oklopnjač odločno nadmoč nasproti Japoncem, in to tudi v slučaju, da se japonska bojna ladja »Mikasa« ni pogubila. Te moderne ladje skupno z bojnimi ladjami starejšega tipa bi tvorile tako silo, da bi imel admiral Togo jako težko stanje se svojimi 4 bojnimi ladjami, 8 križarji, 20 modernimi brzimi torpedovkami in drugimi pomožnimi križarji, katerim ne bodo mogle slediti nobene rezerve iz domovine. Strokovnjak v »Neue Freie Presse« zaključuje: »Vsa Japonska sledi vspricho naraščajoče nevarnosti z vedno večjo napetostjo in nestrpnostjo dilatoričnemu v-

melo grlo od bešenja. Čuti je bilo ležvenket orožja. Ban Ivanšč je bil kakor strela. Visoko držeči zastavo se je vrgel v vrno vragov ter jih raztepel. Človek je šel na človeka. Tušaj toliko da ni Berislav ponesečil.

— Bog! je zavrisnila Angelija, preblediša in poskočivše.

— Da! Res je! Zaletel se je bil v to sekanje kakor slep, da poišče Gorjanskega in nameril konja nanj. Jaz za njim. Tedaj se mu je zaletel v bok stari Morovič. Ni ga videl. Morovič je zamahnil visoko z mečem. Ni ga videl. Zamahnil je, jaz pa lop po čeladi, da je zavzele. In Morovič je padel s konja na glavo. Nisem ga pogledal dalje, da je bil la Berislav živ. Ali igra se je obrnila. Sila je udarila na nas kakor teta, naša pest ljudi se je zgostila v mal klopec in tedaj so se usule na nas strele, ne kakor dež, ampak kakor ploha. Do vraga! In zopet se je trebalo umakniti. Meni so se tresle noge in roke od sekanja. Kam? V goro. Do kje? V Požego. (Pride še.)

PODLISTEK.

207

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. O.-Š.

Nu, Gorjanski in njegova četa sta se vrgla na Laeko. Zdrobil bi vam kosti na drobce, ako bi mi rekli, da sem bojazljivec. ali v onem trenotku, Bog in duša, zzeble me je pri srcu. Zamislal sem. Komaj da sem mogel pokazati s prstom Berislavu, kako se Gorjanski in njegova zagovzdca živih konj zariva v bednega Laeka. Eh, da so nam bile roke svobodne, ali mi smo odbijali zbesneleže, starega Moroviča. Starce je obmolnil za hip, si obrisal potno čelo, pak je nadaljeval vzdahnjivi: Tolkli so se kakor vrage, mislim, grabili se s pestmi, vse se je bilo zmešalo od besnila. Tedaj, o Bog, sem opazil, kako se

denju admirala Togo, in velika masa naroda ne more umeti, zakaj da poveljnik še dalje vatraja v nedelavnosti. Ta nevolja si daja duška že — kakor poročajo zadnje vesti — v nadlegovanju rodbine admirala Togo, in kdor se spominja časti, ki so jih še pred malo meseci prirejali v Tokio temu admiralu, ta more soditi sedaj, kako nestalna sta naklonjenost naroda in javno zaupanje.

Zanimivi so podatki, ki jih nudi strokovnjak v »N. Fr. Presse«, še posebno znamenito pa je priznanje, da bo imel Togo težnje, ker nam prihaja od strani, kjer so iz baltiške flote le norce brili in so imenovali Roždestvenskega »operetnega admirala«. Smešili so njega in floto, češ, da je poveljnik sili, ki ne eksistira. Nu, danes ne brijejo več norcev, in ne govoré več, da je Roždestvenski »operetni admiral, ampak priznavajo, da je privele na bojišče, in da zapoveduje toliki sili na morju, da so na Japonskem v največjem strahu. Še potem, ko je došel Roždestvenski v južno kitajsko morje, so pisali japonci, da je zmaga Toge neizogibna. Sedaj so potihnili tudi taka apokriptična prorokovanja. Danes tudi japonci računajo z močnostjo zmage Roždestvenskega. Danes nam pa bodo menda priznavali tudi naši slovenski večni črnogledi, da je Rusija izvršila naravnost fenomenalen vojni čin, ki je temeljito spremenil šanse na tej in na oni strani. Dejstvo je, da zgodovina beleži sedaj prvi slučaj, ko je iz Evrope preplula tolika vojna sila Indijski ocean. Mi ne bomo past v pogreško japonofilov in ne bomo prerokovati z absolutno gotovostjo zmage Roždestvenskega, ker vemo, da je izlasti boj na morju zavisen od neštete slučajnosti, ki se ne morejo že v naprej jemati v poštev. To pa trdimo z vso samozavestjo, da je prihod Roždestvenskega izvršen načinom, ki je prišil ves svet v občudovanje, položaj spremenil tako, da je opravičena nada v zmago ruskega brodogojstva.

Linevič in Kuropatkin.

Kakor poročajo iz Petrograda, bo Linevič v kratkem imenovan generalnim adjutantom. General Kuropatkin se pa baje poda v Krim, da si utrdi svoje zdravje.

Ruske pozicije v Mandžuriji.

Londonski »Daily Mail« poročajo iz Tokija, da se pozicije ruskih čet, ki branijo Japoncem, da ne morejo prodirati iz Kajua, Hangtu in Fakumene, raztezajo na 30 milj daljave in režejo železnico 35 milj se verno od Kajua. Rusi se močno utrjujejo ter imajo močno, naravno pozicijo nad višinami Tielina. Dva ali trije furti so do vršeni. Rusi prirejajo tudi druge utrbe ob svoji fronti. V novem času je dospelo v Mandžurijo 20 000 svežih čet. Od bitke pri Mukdenu je dobila ruska armada 60 000 mož ojačanja. Japonci so zopet popravili železnico čez Supingkaia, 35 do 40 milj od Kajua.

Ogorčenje proti admiralu Togo.

Londonski list »Daily News« poroča iz Tokija, da razni japonski listi hudo napačajo admirala Togo ter ostro obsojajo njegovo vedenje. Očitajo mu, da je neodločen, ker ni zamogel prepričati združenja obeh ruskih eskadr. Listi izražajo bojazn, da bodo valed napak Tegovih lahko uničeni vsi uspehi japonske mandžurske armade. Valed tega je v prebivalstvu nastalo veliko ogorčenje, ki tako narašča, da je morala vlada odrediti varnostne odredbe za varstvo družine admirala Togo.

Kuga v Harbinu?

Londonski list »Daily Telegraph« poroča iz Tokija, da je baje v Harbinu izbruhnila kuga, ter da so polne bolnišnice bolnikov, a da primanjkuje zdravnikov.

Vojna do skrajnosti.

»Magdeburger Zeitung« ima poročilo iz Petrograda, v katerem se z ozirom na nove govornice o miru oficijozno zatrjuje, da Rusi na vsak način zabranijo Japoncem, da se ugačajo na azijskem kontinentu. Rusi morajo izgnati Japonce iz Mandžurije in Koreje in ne sklenejo prej miru, dokler tega ne izvršijo.

Četrta ruska eskadra.

V baltičkih pristaniščih, Revalu, Libavi in Kronstadtu, se v vsej naglici dovršujejo oboroževanja četrte baltičke eskadre. Glasomneke vesti iz Kodanja, bo ta eskadra pasirala danske vode v osmih ali štirinajstih dneh. Druge vesti pa pravijo, da odpluje

eskadra še le v sredi junija na skrajni Vzhod. Eskadra, kateri bo zapovedoval admiral Niedermüller, bo obstojala iz oklopnjače prve vrste »Slava« (13.516 tonelat, 15.800 konjskih moči, 58 topov, med temi štirje od 30-5 centimetrov) treh krčark prvega razreda, osem uničevalk torpedov in mnogo transportnih parnikov. Ako zapusti admiral Niedermüller baltička pristanišča sredi junija, tedaj utegne priti v vzhodno Azijo sredi avgusta, torej v času, ko bo lahko že davno prišlo do odločitve na morju. Toda četrta baltička eskadra, kakor tudi ona v Vladivostoku lasti vrhnemu poveljniku ruskega brodogojstva dobro služili za dopolnitev izgub, ki jih utegne imeti v bojih rusko brodogojstvo.

O položaju v Avstriji.

Tudi pulski »Omnibus« se bavi v danes došli nam številki z odporom nemških strank proti parlamentariziranju ministerstva Gautschevega, in z vzroki temu odporu. Pulsko glasilo prihaja do istih zaključkov kakor mi včeraj. Nemci so za uradniški kabizet, ker menijo, da tako ministerstvo mora biti — nemško!! Povsem v soglasju z našimi včerajšnjimi izvajanci povdarja tudi »Omnibus«, da so bili Nemci, ki so ustvarili sedanjo ustavo, a danes jo negirajo in jej jemljejo vsako vrednost, atemeči po samogovodstvu — birokracije!! Zdi se, da bodo morali še avstrijski Slovani braniti avstrijsko ustavo pred njenimi ustvaritelji. To bo v resnici ironija usode, ako avstrijski Slovani postanejo končno — ustavoverci!! V enem pogledu pa se sodba v pulskem listu nekoliko razlikuje od naše. »Omnibus« vidi na nemški strani pomanjkanje vsake previdnosti in prevdarnosti, ker ne vidijo, da bo le Slovanom v prilog, ako bodo oni, Slovani, branitelji ustave. Mi pa menimo, da je v politiki Nemcev popolno pomanjkanje čuta pravičnosti, da je v Nemcih preveč nagajanja do krivičnosti, do nasilja. Fazatični so in to jih dela slepe. Mi smo uverjeni, da jih je tudi med nemškimi politiki taci, ki se jim dozdeva, da stvar utegne imeti drugačen konec za nemško stvar, nego si žele oni, ali prefanatični so, preintenzivno je v njih razvita zavest, da so oni že rojeni za gospodovanje, za tlačjenje drugih, da bi se mogli sedaj dobrovoljno odločiti za to, v kar jih pozneje primera sila razmer.

Deželni zbor čiški se je torej našel. V ponedeljek bo prva njegova seja po prvi seji, posvečeni formalni otvoritvi. To je dogodek, ki provzroča, da so oči vse politične javnosti v Avstriji obražene v Prago. Saj se nikdo ne more odtezati spoznanju, da je od dogodkov v deželnem zboru češkem odvisna usoda središnjega parlamenta avstrijskega. Predvčeršnjim, povodom otvoritvene seje, je bilo skupno posvetovanje poslancev vseh nemških strank. Menenje velike večine je bilo proti temu, da se Nemci odrečejo obstrukciji v deželnem zboru. Le nekatere predloge hočejo pustiti v razpravo, to je, predloge tihočo se ležanja bede, računski provizorij in nekatere manje predloge gospodarske naravi, a še to so sklenili z malo večino 27 proti 19 glasom, o čemer pa je uvaževati še ožolnost, da je 23 poslancev manjkalo. Razpoložanje torej med nemškimi poslanci ne vzbuja posebnih nad, in prav lahko se zgodi, da ta nespravljivost Nemcev kar naenkrat vrže senco na državni zbor in izzove primeren odmev na čiški strani. Kakor treba odkrito obžalovati, da radi nedelavnosti parlamenta tré vitalni interesi prebivalstva, vendar je morda na drugi strani dobro, da je tako, ker se morda vendar odpró oči merodajnim krogom, da bodo videli, kje je jedini vzrok, da ne moremo priti do zmožljivih odnošajev v naši Avstriji.

In če bodo jasno videli oviro, se morda tudi lažje odločijo za nje odstranitev. Nemško prepotence je treba zlomiti, pa bo mir v Avstriji.

Dogodki na Ogrskem.

Na Ogrskem se sedaj nekaj giblje in snuje, bo čemer bi bilo soditi, da se nerazumno dolgotrajna kriza bliža neki rešitvi. Sedaj stojita v ospredju imeni skupnega finančnega ministra Buriana in pa glasovitega nasilnika Banffyja. Jednemu teh dveh da ima pripasti naloge, da izvede ogrsko politično življenje iz sedanjega zernosnega stanja. Ali proti Burianu se že oglašajo radikalne skupine, ker jim je premalo erdit in madžarski šovinist. Ostal bi torej Banffy.

Ali odkrito povedano: dosti nezmislivosti in neverjetnosti je možno v tej monarhiji avstro-ogreki, ali da bi bili na Dunaju tako slepi, da bi hoteli v toliko kritičnih časih, ko jim voda madžarskega šovinizma teče do grla, gnati nemadžarske narodnosti naravnost v obup z imenovanjem moža, kakoršen je Banffy, ki je v svoji betijarski krutosti že sekal nešteto krvavih ran tem narodnostim: ne, v toliko slepoto res ne moremo verovati. Ne moremo si misliti, da bi neštete usodne zmote, ki so provzročile sedanji akutni položaj, hoteli sanirati z — jednako zmoto. To bi bilo tako, kakor če bi se kdo, ki je obolel valed uživanja kake jedi, hotel lečiti s tem, da bi se najel — ista jedi.

Mednarodni ribiški kongres na Dunaju 1905.

Iz poročila, doposlanega nam od odbora za prireditve tega kongresa, posnemljemo: Priprave za ta kongres so blizu dovršene. Že do sedaj je došlo mnogo priglasenj za udeležbo, kar dokazuje, kako veliko zanimanje vlada v vseh krogih, ki so v zvezi z ribištvo, v tu- in inozemstvu. Ta kongres je poklican, da razpravlja in stori sklepe, ki bodo velike vrednosti za vseskupno ribištvo toliko v znanstvenem, kolikor v narodno gospodarskem pogledu. Priznavanje velikega pomena mednarodnega ribiškega kongresa je izraženo že v dejstvu, da je protektorat prevzel nj. ces. in kralj. visokost nadvojvoda Fran Ferdinand in da mu bo častni predsednik minister za poljedelstvo, Ferdinand graf Longueval Buquy. Že sedaj je gotovo, da se na letšnjem kongresu snide na Dunaju sijajna družba odličnih zastopnikov znanosti, odposlancev ministerstev in družih oblasti, predstavitev mnogih vnanjih vlad.

Drobne politične vesti.

Poljski luterani. Poznanjski list »Goniec« poroča: V okrožju Adelnau so sklenili tamošnji luteranski Poljaki, katerih je 20.000 duš, da ne bodo zstajali več v luteranske cerkve, ker so luteranski pastori nenasodoma dosežanje poljsko cerkveno petje in poljske propovedi, in tudi nagrobne govore, nadomestili z nemškimi.

Nemški protektorat nad katoliškimi misijoni na Jutrovem. Iz Strasburga poročajo, da zatrjuje list »Lorraine«, da se je povodom sestanka cesarja Viljema s kardinalom Koppom razpravljalo o vprašanju, ne bi li Nemčija prevzela na Jutrovem protektorat nad katoliškimi misijoni mesto Francozke.

Domače vesti.

Iz municipalne delegacije. V zadnji svoji seji je municipalna delegacija dovolila 294 K 54 stot. za razne nabave in mala dela v mestni bolnišnici, cziroma morišnici, 639 K 95 stot. za knjige v bolnišnični knjižnici. Dalje so dovolili 13.000 K za kanaliziranje in uravnavo gornjega dela zagate Androna del Moro in ope podaljšanja do raskrižja z ulico Giuseppe Parini. Avstrijskemu ribiškemu društvu so dovolili 200 K podpore. Eksekutivi so dali na razpolago 7500 K za opremljenje javnih kopališč.

Italijani in nemška nevarnost. Neki »ugledni italijanski patrijot« je priobčil v nekem zaderskem italijanskem listu članek, v katerem pledira za skupno obrambo Slovanov in Italijanov pred nemško nevarnostjo. Članek izhaja iz izjave ministra za nez, Hartela, proti Trstu kakor sedežu italijanskega vseučilišča. To izjavo ministra označa kakor alepo, kruto nasprotstvo proti Trstu. Potem omenja nasprotnost od strani različnih strank v parlamentu in pravi, da Nemci nimajo nikake pravice do hegemonije, ker istotako kakor morajo vsi enako čestiti bremena, morajo biti tudi intelektualne pravice enake za vse. Ne more umeti torej Jugoslovanov, ki poleg svojih izrazov simpatij do Italijanov, vendar nasprotujejo istim valed dejstvu, da nabajajo brez-pogojne podpore za njihovo vseučilišče v Ljubljani. In vendar da bi morali biti Slovani brez-pogojno naklonjeni vseskupni želji Italijanov že radi jednega samega jednostavnega in vendar usodnega dejstva — radi dejstva namreč, da osnutju italijanskega vseučilišča v Trstu nasprotujejo pangermanci. Ti da nikakor ne skrivajo svojih aspiracij po gospodstvu ob Adriji in v Trstu samem. To da bi moralo Slovanom odpreti oči, da bodo

nekega dne, ki ni več daleč, stali tu nasproti nemškemu sovražniku, ki to neizprosneji nego je Italijan. To da je neizogiben boj bodočnosti toliko na Balkanu kolikor na obrežjih morja Adrijanskega. To bo jutri, dočim se plemena, ki so skupno vzrasla v skupni domovini, morejo sporazumeti za skupno obrambo. Slovani da bi napravili velik korak do slovenskega vseučilišča v Ljubljani tisti dan, ko se brez-pogojno izrečejo za stari, polatoletni ideal Italijanov. Avktor zaključuje z apostrofo, da je nam vsem dolžnost, da potisnemo malenkost srednje vlade, ki se igra s pravicami naroda z manjšo dostojanstvenostjo, nego-li absolutizem. Ta poslednji da je vsaj vedel, kaj je hotel.

V pozivu »odličnega italijanskega patrijota« je marsikateri akcent, ki nam zveni simpatično. Vzlic temu, ali pa morda ravno zato nas izzivlja na resen odgovor, da mu povemo par grenkih zasluženih resnic. To pride. Za danes naj povemo le — čujte ljudje božji! — da se naš tržaški »Piccolo« pridružuje temu pozivu na skupno obrambo Slovanov in Italijanov pred skupno nemško nevarnostjo. »Piccolo« pravi, da je tapoziv »lucido« in »ardente«... »Piccolo« da se je začelo jasni v glavi?! Če hočete, ljudje božji, da bomo verovali v to, nam morate zagotoviti, da se še — gode čudeži! Ker pa se dandanes ne gode več čudeži — najmanj pa v življenju in snovanju narodov — bodi povedano hitro, da to navdušenje »Piccola« za namen gornjega poziva ni nič drugega nego teatralična poza, ki jo tržaški list spremeni morda že jutri...! Na adresu resnih in poštenih Italijanov hočemo pa spregovoriti — kakor rečeno — vnovič resno besedo.

Nemščina za Slovence na tuk. c. kr. okrajnem sodišču. Po večletnih prizadevanjih in bojih se je posrečilo tržaškim Slovincem, da so si izvojevali na tukajšnjih sodiščih kolikor tolko ravnopravnosti z italijanskim jezikom, ki je na istih pred okolo 10 leti skoraj suverenno gospodoval. Ostalo je sicer do zadnjega časa še nekaj nedostatkov v tem obziru, posebno na c. kr. okrajnem sodišču v kazenskih stvareh in (v kolikor so se vpirali od trgovske zbornice izbrani priredniki) tudi na c. kr. trgovskem sodišču, toda bilo je upati, da se še te zadnje sledi uradovanja za nje ljudi v tujem jeziku zatró prej ali slej. Ali glej, komaj smo se malo otresli jarma italijanskega uradovanja, kar se nam hoče usiliti boj — z nemškimi uradovanjem. V zadnjem času so namreč začeli nekateri oddelki (n sicer eksekutivni) c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari reševati slovenske uloge v blaženi nemščini!

Kako pač prihajajo Slovenci do tega, da morajo na svoje slovenske uloge požirati nemške rešitve? Ali menijo dotični gospodje, da se Slovenci borijo proti rešitvi njih uleg v italijanskem jeziku radi tega, ker jim je morda italijansko zoperna ter da se bodo zadovoljevali, ako se jim namesto italijanskih rešitev pošilja nemške rešitve? Ali mislijo kaj takega, so pač majhni, ali pa imajo nase za majhne. Povedano naj jim bo torej na vse usta in enkrat za vseh, da mi ne sovražimo ne italijanskega ne nemškega jezika ter da se ne upiramo ne italijanskim ne nemškim rešitvam, dokler so iste namenjene italijanskim ali nemškim ulogam, da se pa z vso silo upiramo obema, ako se z njima hoče kršiti našo jezikovno ravnopravnost. Na tako brezobzirno zapostavljanje našega jezika ne bomo molčali mi, a uverjeni smo, da ne bodo molčale riti naše stranke in naši odvetniki. Čujemo, da sta se dva naša odvetnika že pritožila na kompetentnem mestu proti takim germanizatorskim poskusom, a mi pozivljamo naše poslance v državnem zboru, naj se odločno postavijo po robu proti vsjakovršnemu napadu na naše narodne pravice!

Spuščenje bojne ladije v morje. Kakor je že splošno znano, spuste v morje jutri, v nedeljo, ob 11. uri predpoludne, v ladjedelnici tukajšnjega tehničnega zavoda, najnovejšo avstrijsko bojno ladijo, kateri bo ime »Nadvojvoda Ferdinand Maks«. To spuščanje v morje se izvrši v prisotnosti nadvojvoda Karla Frana Josipa in nadvojvodinje Marije Josipe, katera poslednja bo botra nove bojne ladije. Prisostvovali bodo temu slavnostnemu činu tudi nekateri ministri in več državnoborarskih poslancev.

Kdor hoče videti spuščanje v morje z moreke strani, temu priporočamo elegantni

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po
posebnih načrtih.
Ilustrovan oenik brezplačno in franko

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

P. t.
členom oddelka I. in II.
(zavarovanje kapitalov za življenje in smrt)
ki so sklenili svoja zavarovanja v letih 1869 do 1900
pripada

10% na dividenda.

10% na dividenda pripada brez izjeme na vsa zavarovanja kapitalov kateregakoli razkazila v glavnem odseku I. in II. oddelka, tedaj na zavarovanje za slučaj smrti, za doživetja in na zavarovanje do te dec.

P. t. členom ki so celotno zavarovalnico za leto 1905 že plačali, bode se omenjenih 10% v gotovini izplačalo; onim členom pa, ki plačujejo zavarovalnico mesečno, četrtno ali polletno, bode se odračunavala dividenda s 1. dnem julija 1905 začeni do 30. dne junija 1906 pri posameznih obrokih.

Reservni in poroštevni fond bank „Slavije“ iznašajo koncem leta 1904 K 31,865 380-80
Od svojega postanka izplačala je banka „Slavija“ svojim členom zavarovanih kapitalov in odškodnin v vseh oddelkih 82 737.159 57
Samo za pretečeno leto bilo je izplačano p. t. členom 10% dividende 183 929 68
Vse dividende pa so doslej člani prejeli 1.400 596 81
kar je gotovo najboljši praktični dokaz, kako koristno je zavarovati se pri banki „SLAVIJA“ kot vzajemnem zavodu.

O tej priliki opozarjamo najširje kroge na ugodne in cene tarife banke „Slavije“. Zbirko najpripravnějšíh tarifnih razkazil za življensko zavarovanje radi na zahtevo vsakomur dopošljemo.
V LJUBLJANI, v maju 1905.

Generalni zastop
vzajemno zavarovalne banke Slavije.

Zidarska in tesarska dela

za napravo novega podstrešja in beton-oboka pri župni cerkvi v Podragi na Vipavskem se bodo dne 5. jun. t. l. ob 10. uri dopol. potom minuendo licitacije na lieu mesta pred cerkvijo oddala.

Načrt, proračun in dražbeni pogoji so do dneva licitacije v župnišču na upogled. — **Proračun znaša 3126 K.**

Stavbeni odbor v Podragi

dne 15. maja 1905.

ANTON LOZEJ l. r., načelnik.

KONSTANTIN RUBINIK

Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.

Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljive plinovne mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo. Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Najboljše STISKALNICE ZA GROZDJE IN OLJKE

so naše stiskalnice „ERGOLE“

najnovejšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo; zjamčeno najboljše delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.

HIDRAVLICNA STISKALNICA.

Najboljše avtomatično patentovane tlačne brizgalnice, ki delujejo same od sebe, ne da bi jih bilo treba goniti.

„Syphon“ plugi, stroji, za grozdje, sadje in oljke, mlin za miti grozdje. Plugi za vinograde. Stroji za sušenje sadja in drugih vegetabilij, življenskih in mineralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko. Mlatilnice za žito, čistilnice, računalnice. — Slamozreznica, ročni mlin za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot posebno najnovejšega izbornega uresničnega, najbolj pripoznanega in odlik. sestava.

PH. MAYFARTH & Co.

tovarna za poljedelske in vinske stroje, DUNAJ, II. TABORSTRASSE št. 71.

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 530 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnami.

Ceniki z mnogostevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi kjer nismo zastopani.

Avtomatična brizgalnica.

Ročni mlin za žito

MA LA OZNANILA

V novi prodajalnici jestvin in kolonijal Petra Petera v ulici Gulia št. 76 je v dobri vsakovrstne jestvine kakor: kavo, riž, testenine (napeljske), sladkor, turšine in belo moko, naravno maslo, sveče, milo, jedilno olje prve vrste po 36 novč. — Blago vedno sveže. —

Tomasoni Ulisse
Trst slikar-dekorater. Sprejema delo na deželi. Dekoracije sob s papirjem. Slikanje sob in napisov v vseh slogih in na vse načine. Ponarejen les in marmor. Barvanje pohištva, podor itd. Vse po zmeranih cenah. Točno in hitro. — Delavnica: ulica Ugo Fascio št. 19.

= Nova zaloga =
ovsa in sena na debelo in drobno M. vd. Zerguenich ul. Pierluigi di Palestrina (prej ul. delle Acque) vogal ul. Coroneo.

Prva trž. brusilnica — na električno moč — **Gualtiero Cozzio** Passo S. Giovanni št. 2 (vogal ulice Torrente nasproti kavarni Chiozza izvršuje vsakovrstno brusenje in poliranje. Ima tudi v zalogi vsakovrstne nože itd.

Svoji k svojim!
Podpisani priporočajo svojo zalogo oglja, drva, premoga in drugo razno kurjavo ter petrolej. Pošiljanje na dom.
Josip Muha,
ul. Cavana (uhod ulica Cavazzani št. 3).

Iv. Kopač
svečar v Gorici
priporočajo priznani najboljše in najcenejše
♦ voščene sveče ♦
Cenik brezplačno in franko.

Tovarna kisa
Bruschina & Hrovath
Trst - Riva Grumula 6
Zaloga vinskega kisa in specialnih kisov. Konkurenčne cene.

Jvan Jančar
tehn. konces. zobozdravnik TRST ul. Torrente 32 II. n. Delavnica za umetno zobovje. Izvršuje popolne zobovje iz kaučukali zlata po francoskem sestavu. Ima prave v 2 urah. — **Cene zmerne.** — Sprejema od 8—6 po

Narodni kolek je
v dobiti pri upravi
„Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH ZAHTEVAH

KATALOGI BREZPLAČNO.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Piazza Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.

Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%. Rentni davok od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono. Posojila daja samo zadrugi in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure: od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne. Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt. Ima najmodernejše urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd. Poštno hranilnični račun 816.004.

Manifakturna tvrdka BERTOLI & SBUELZ

Piazza Barriera vecchia 2 in ul. Nuova 38 (naspr. palače Salem)

je nakupila ogromno množino bombažnega blaga, vsled česar ponuja po jako nizkih cenah

KOTENINA, navadna, 66 cm po 14 novč.	KOTENINA, bela 76 cm po 18 novč.
" " 78 " " 16 "	" " 78 " " 22 "
" " 96 " " 22 "	" " 78 " " 22 "
" za rjuhe 156 " " 36 "	" bela za rjuhe 156 cm po 48 "

Velikanska zaloga: erkala, satena, prtov, prličev, brisalk, rut vse po tovarniških cenah.

Filijalka ul. Nuova št. 38

Na Najvišje povelje Njegov. ces. kr. apostol. Veličanstva

XXXIV. c. k. državna loterija

za skupne vojaške dobrotne namene.

Za denarna loterija, ki je edina v Avstriji postavno dovoljena, obsega skupno 18.898 dobitkov v gotovini 512.980 kron.

Glavni dobiček znaša 200.000 kron v gotovini

Srečkanje se bo vršilo nepreključno dne 15. junija 1905. Srečka stane 4 krone

Srečke se vdobivajo pri oddelku za državne loterije, DUNAJ, III. Vordere Zollamtsstrasse št. 7, v loterijskih kolekcijah, tobakarnah, davkarijah, poštnih, brzojavnih in železniških postajah ter menjalnicah. — Igralni red se daje kupovalcem brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. direktorije loterijskih dohodkov. Oddelek državnih loterij.

Zahtevajte le SELLE & KARY-je

FREDIN

najboljše sredstvo za čistiti vsako fino rumeno ali črno obuvalo

Najbolj se priporoča za Boxcalis, Oscarie, Chevreux in lakirane čevlje.

DUNAJ, XIII.

Tomaževa žlindra

(na debelo in drobno)

Nova krma „Melassit“

za konje, vole, krave, prašiče.

Kilo po 20 stotnik.

Vreče od 50 kg. K 8.

Prodaja

HUBER & Comp. v TRSTU

v ulici Madonna št. 7 (nasproti bivšemu parnemu mlinu).

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 29.217.694 46 K, izplačane odškodnine: 78.324 623 17 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodski ulicah 12

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutnejše. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čiste dobička izdatne podpore v narodne in občnokristne namene.